

Instructiedocument modelbrief pensioenfondsen

In dit document kunt u lezen hoe u gebruik kunt maken van de modelbrieven die de pensioenkoepels in overleg met de AFM hebben opgesteld.

Algemeen

De AFM ziet in 2009 af van controle van het toeslagenlabel, mits de pensioenuitvoerder aan de volgende voorwaarden voldoet:

- Het pensioenfonds verzendt de modelbrief, zoals gepubliceerd op www.afm.nl, aan al haar deelnemers en pensioengerechtigden. De AFM raadt u aan om ook uw gewezen deelnemers te informeren over de gevolgen van de crisis.
- Zowel pensioenfondsen die een reservetekort/dekkingstekort hebben als pensioenfondsen die geen reservetekort/dekkingstekort hebben, mogen de brief versturen in plaats van het toeslagenlabel. Voor beide situaties zijn aparte modelbrieven beschikbaar op www.afm.nl > marktpartijen > pensioenuitvoerders.
- Modelbrief 1 is voor pensioenfondsen met een dekkingstekort/reservetekort, en modelbrief 2 is voor pensioenfondsen zonder een dekkingstekort/reservetekort
- Ook de pensioenverzekeraars mogen, voor zover zij het toeslagenlabel dienen te voeren, het toeslagenlabel dit jaar vervangen door de modelbrief. Voor de verzekeraars is een aparte modelbrief beschikbaar.
- Er is ruimte om af te wijken van de modelbrief, bijvoorbeeld omdat u de toonzetting van de brief overeen wilt laten komen met de toonzetting van de overige communicatie-uitingen van uw pensioenfonds. Drie belangrijke uitgangspunten:
  1. De toegankelijkheid en de begrijpelijkheid van de brief zijn essentieel. De brief is bedoeld om de deelnemer zo goed en beknopt mogelijk te informeren, en dient dus niet te veel details of techniek te bevatten;
  2. De inhoudelijke boodschap moet overeenkomen met de inhoud van de modelbrief. Het is dus niet toegestaan om onderdelen weg te laten;
  3. De maximale lengte van de brief is 2 à 3 pagina's.
- De AFM raadt u aan om de modelbrief zo veel mogelijk te volgen.
- De brief dient op papier en individueel geadresseerd te worden verstrekt (dus niet per e-mail of uitsluitend door plaatsing op de website).
- De AFM raadt u aan om de brief te verzenden in het tweede kwartaal van 2009. U moet, indien van toepassing, vermelden dat de inhoud van het herstelplan behoudens goedkeuring van DNB is. De uiterste verzenddatum van de brief is 30 september 2009.
- Omdat bij beroepspensioenfondsen meestal geen sprake is van een werknemers-werkgeversverhouding, zijn hiervoor bij de relevante onderdelen afwijkende teksten geformuleerd.
- AFM zal bezien of het pensioenfonds conform de strekking van de in deze voorbeeldbrief opgenomen teksten heeft gecommuniceerd. Alleen dan zal de AFM in 2009 haar controle op het toeslagenlabel voor het desbetreffende pensioenfonds opschorten.

De rest van dit document bespreekt de onderdelen van de modelbrief per alinea.

Alinea 'Bijzondere omstandigheden'

De hier weergegeven tekst is bedoeld als algemene uitleg aan deelnemers. Hiermee wordt ook aangegeven dat hier géén sprake is van unieke, alleen op fonds X van toepassing zijnde omstandigheden. Voor pensioenfondsen die al eerder naar hun deelnemers en/of

pensioengerechtigden hebben gecommuniceerd over (de gevolgen van) de kredietcrisis is het toegestaan om de tekst aan te passen op die al eerder verstrekte informatie.

Bij gewenste dekkingsgraad moet hier worden ingevuld de dekkingsgraad die aangeeft dat voor uw pensioenfonds het vereiste eigen vermogen op orde is. Bij minimale dekkingsgraad gaat het om het voor uw fonds geldende minimale vereiste eigen vermogen.

Alinea ‘Wat betekent dit voor uw pensioenfonds?’

In deze alinea vult u de dekkingsgraad van uw pensioenfonds in. Voor 2007 is dat de dekkingsgraad die in uw jaarverslag/jaarstaten 2007 is opgenomen. Voor 2008 is dit het cijfer dat u per 31-12-2008 aan DNB hebt gerapporteerd, ook al is dat misschien nog niet het definitieve cijfer. Eventueel kunt u hier ook een recentere dekkingsgraad noemen.

Een fonds moet hier aangeven of in geval van dekkingstekort is gekozen voor de hersteltermijn van drie of van vijf jaar. In geval van een reservetekort is de hersteltermijn altijd vijftien jaar.

Alinea ‘Wat betekent dit voor u?’

Dit tussenkopje is met name bedoeld om de lezer te attenderen op het persoonlijke belang van de rest van de brief.

Alinea ‘Gaat uw pensioenuitkering/opgebouwd pensioen omlaag?’

Deze passage luistert het meest nauw. Indien een fonds een herstelplan heeft ingediend waarbij men binnen drie/vijf jaar op de minimale dekkingsgraad komt zónder de uitkeringsrechten te verlagen, of indien alleen sprake is van een buffertekort, kan worden volstaan met de eerste zin.

Bij een herstelplan waarin een fonds niet binnen drie/vijf jaar op de minimale dekkingsgraad zit, moet worden aangegeven op welke manier, op welk moment en met welke percentages er een verlaging van de pensioenuitkering/opgebouwd pensioen wordt voorzien. Er kan dus niet worden volstaan met een algemene zin: pensioenfonds X verwacht dat het nodig zal zijn de pensioenuitkeringen/opgebouwde pensioenen met <...>% te verlagen.

In alle brieven, dus zowel de brief naar de (gewezen) deelnemers als naar de pensioengerechtigden, moet worden aangegeven hoe de verdeling van deze pijn over deelnemers, gewezen deelnemers en pensioengerechtigden is. Verder moet hier ook worden aangegeven wat de motivering van het bestuur bij deze verdeling is. Het ingaan op de motivering maakt zichtbaar dat het bestuur de belangen van alle betrokken tegenover elkaar heeft moeten afwegen en daarbij tenslotte een beslissing heeft moeten nemen.

Door betrokkenen niet alleen te informeren over de korting in de eigen situatie maar ook zichtbaar te maken dat bij andere belanghebbenden eveneens een korting wordt toegepast, wordt de kans verkleind op reacties zoals: waarom ik en waarom niet de ander?

Voor fondsen die kiezen voor een herstelplan van vijf jaar moet, gezien de condities die de minister van SZW daaraan verbindt, eveneens worden aangegeven op welke manier bij tegenvallende omstandigheden het herstel toch zal worden bereikt.

Deze paragraaf kan bij modelbrief 2 achterwege blijven.

Alinea ‘Groeit uw pensioen de komende jaren mee met de stijging van de prijzen / lonen?’

Het pensioenfonds moet hier vermelden welk beleid het fonds voert ten aanzien van toeslagverlening: dit dient te gebeuren op basis van de eerste zin uit de toeslagenmatrix, waarin de toeslagambitie wordt verwoord.

Indien dekkingstekort:

Het pensioenfonds moet daarnaast vermelden wat er over de verwachte toeslagverlening (zonder kwantificering) in het herstelplan is opgenomen; daarbij kan de beslissing over 2009 eventueel ook nog worden meegenomen. Is deze beslissing al eerder meegedeeld aan de individuele deelnemers, dan mag naar die eerdere correspondentie worden verwezen.

Indien reservetekort:

Voor fondsen die uitsluitend een reservetekort hebben is het toegestaan te wijzen op de mogelijkheid van inhalen van gemiste toeslagverlening, maar alleen als die mogelijkheid ook in het pensioenreglement is vastgelegd. Deze mogelijkheid mag ook worden weggelaten als dat de voorkeur verdient.

Indien geen dekkingstekort/reservetekort:

Bij modelbrief 2 gaat het hierbij om het aangeven van het toeslagenbeleid op basis van de teksten van de toeslagenmatrix, de beslissing voor 2009 en de verwachting voor de toeslagverlening in de komende periode. De daar genoemde uitkomsten moeten overeenkomen met de berekeningen die voor het toeslagenlabel (zouden) zijn gebruikt. Het gaat daarbij om zowel de uitkomsten van de ‘normale’ omstandigheden als de uitkomsten bij economische tegenwind. Een fonds kan er voor kiezen dit te communiceren door middel van de teksten die bij de hoeveelheid muntjes corresponderen, dan wel door middel van het percentage dat uit de berekeningen voor het fonds voortvloeit. Een mogelijkheid hiervoor is het gebruiken van de categorie-indeling voor de ‘muntjes’.

Alinea ‘Gaat uw pensioenpremie omhoog?’

In deze tekst moet worden aangegeven wat er in het herstelplan is opgenomen over de pensioenpremie voor de komende jaren. Als al eerder de beslissing is genomen om de premie te verhogen én daarover al is gecommuniceerd mag de hier te verstrekken informatie daarop worden aangepast.

Deze paragraaf kan bij modelbrief 2 achterwege blijven.

Alinea ‘Zal de werkgever een (éénmalige) storting doen?’

Deze paragraaf zal materieel alleen van belang kunnen zijn bij ondernemingspensioenfondsen waar dat ook onderdeel van het herstelplan uitmaakt. Omdat deze mogelijkheid, onder andere in de media, met regelmaat wordt genoemd is voor bedrijfstakpensioenfondsen afgesproken dat daar wordt opgenomen dat geen sprake is van stortingen door de werkgever. Dit geldt uiteraard ook voor ondernemingspensioenfondsen waar de werkgever géén bijstortingsverplichting heeft. Bij beroepspensioenfondsen kan, vanwege het veelal ontbreken van een werkgever, deze paragraaf achterwege worden gelaten.

Deze paragraaf kan bij modelbrief 2 achterwege blijven.

Alinea ‘Veranderen van baan: wat betekent dat op dit moment?’

Deze passage is met name bedoeld ter attentie en dient altijd te worden opgenomen bij brieven aan deelnemers en/of gewezen deelnemers. Bij pensioengerechtigden kan deze passage uiteraard weg worden gelaten.

Alinea ‘Tot slot’

U mag in de modelbrief (aan het begin of het einde) een kader opnemen met een kader met de boodschappen van uw brief in één oogopslag, bijvoorbeeld:

<naam pensioenfonds> neemt de volgende maatregelen:

- a. Geen aanpassing aan de stijging van de prijzen / lonen 2009 en 2010
- b. De premie gaat omhoog: PM% voor de werkgever en PM% voor de werknemer;
- c. De onderneming stort extra geld: PM mln. (PM% van de loonsom);
- d. Voorlopig geen waardeoverdrachten mogelijk

Het voorbehoud ten aanzien van de goedkeuring van het herstelplan van DNB spreekt voor zichzelf.

Conform de afspraken in het Sociaal Akkoord van 24 maart 2009 wordt bij de communicatie rondom het herstelplan het fonds aangegeven dat de toepassing van de mogelijkheden niet aan de orde is als na 3 jaar blijkt dat de dekkingsgraad op andere wijze voldoende is hersteld;

De teksten over de mogelijkheid van het veranderen van omstandigheden, zowel in positieve als in negatieve zin, zijn met name bedoeld om duidelijk te maken dat alles wat in het herstelplan is opgenomen, berekend is naar de stand van dit moment, maar dat zoiets geen voorspellende waarde heeft. Alle betrokkenen moeten op die onzekerheid worden gewezen.

Bij pensioengerechtigden kan de passage over het Uniform Pensioenoverzicht worden weggelaten.

Het is fondsen toegestaan een ‘eigen’ slotparagraaf aan deze brief toe te voegen. Daarbij kan bijvoorbeeld worden gedacht aan melding over te organiseren informatiebijeenkomsten, telefonische spreekuren, een speciaal telefoonnummer, e-mailadres en dergelijke.